

Εξεταστέα ύλη στην οποία αναφέρεται το παρόν κριτήριο:

ΘΕΩΡΙΑ:

1. ΠΕΙΘΩ (ΤΡΟΠΟΙ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΠΕΙΘΟΥΣ)
2. ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ
3. ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΠΥΞΗΣ ΠΑΤΡΑΓΡΑΦΟΥ
4. ΠΡΟΘΕΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ
5. ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΛΗΨΗΣ
6. ΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΕΙΔΗ
7. ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
8. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟ ΣΧΟΛΙΟ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ:

1. ΣΧΕΣΕΙΣ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ
2. ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ
3. ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ
4. ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
5. ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ - ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

**2^ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΞΕΤΑΣΗΣ
ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ**

Κείμενο 1

Απόσπασμα συνέντευξης στο γερμανικό περιοδικό Spiegel, Φεβρουάριος 2019

Εισαγωγικό σημείωμα: Η 16χρονη Σουηδέζα Γκρέτα Τούνμπεργκ είναι εκπρόσωπος ενός κινήματος νεολαίας για την κλιματική αλλαγή. Έγινε διάσημη, όταν το 2018 σταμάτησε να πηγαίνει κάθε Παρασκευή στο σχολείο και στεκόταν επί ώρες μπροστά στο χιονισμένο σουηδικό κοινοβούλιο, στη Στοκχόλμη, με ένα πλακάτ που έγραφε στα σουηδικά: "Skolstrejk fr Klimatet!": «Σχολική απεργία για το κλίμα».

Το εξώφυλλο του «Guardian» με την Γκρέτα «λουσμένη» με πετρέλαιο και τη λεζάντα: «ΤΩΡΑ ΕΙΝΑΙ Η ΩΡΑ, Η Γκρέτα Τούνμπεργκ και η δύναμη της ελπίδας»

SPIEGEL: [Γκρέτα, μόλις γίνετε 16 χρόνων και ξαφνικά είστε η ηρωίδα ενός καινούργιου διεθνούς κινήματος νεολαίας. Δεκάδες χιλιάδες νέοι στην Αυστραλία, στη Γερμανία ή στο Βέλγιο, κάθε Παρασκευή δεν πηγαίνουν στο σχολείο, ακολουθώντας το παράδειγμά σας, για να διαδηλώσουν υπέρ της προστασίας του κλίματος. Και εσείς η ίδια ήσαστε εφέτος η σταρ του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ στο Νταβός, διαρκώς περιτριγυρισμένη από κάμερες και μικρόφωνα.] **Ερ.**

1 Πώς αισθάνεστε;

Απ. 1 Γκρέτα Τούνμπεργκ: Πολύ άβολα. Δεν είμαι συνηθισμένη να είμαι το κέντρο της προσοχής. Κανονικά είμαι το ήσυχο, σιωπηλό κορίτσι που αποφεύγει την προβολή και στέκεται στο περιθώριο. Αλλά τώρα, από τη μια μέρα στην άλλη, πολλοί άνθρωποι θέλουν να μιλήσουν και να φωτογραφηθούν μαζί μου. Μερικές φορές αυτό με κουράζει.

Ερ. 2 SPIEGEL: Αλλά και σας αρέσει. Ή όχι;

Απ. 2 Γκρέτα Τούνμπεργκ: Πρέπει να το παραδεχτώ. Κάθε άρθρο για εμένα και κάθε τηλεοπτική συνέντευξη σημαίνει ότι η δημόσια προσοχή στρέφεται στην κλιματική κρίση. Και αυτό το θέμα χρήζει της μεγαλύτερης προσοχής. Είναι ζήτημα ζωής ή θανάτου.

Ερ. 3 SPIEGEL: Είστε υπερήφανη για την επιτυχία σας;

Απ. 3 Γκρέτα Τούνμπεργκ: Όχι. Ακόμη δεν έχω πετύχει κάτι. Παρόλο που γίνονται τώρα διαδηλώσεις σε όλον τον κόσμο, αυτό είναι μόνον μια αρχή. Στην πραγματικότητα, οι πολιτικοί δεν ενδιαφέρονται καθόλου για εμάς. Εδώ στη Σουηδία, διαπραγματεύονταν μήνες ολόκληρους για να σχηματίσουν νέα κυβέρνηση. Αλλά το κλίμα δεν έπαιξε σχεδόν κανένα ρόλο στις διαπραγματεύσεις τους.

Ερ. 4 SPIEGEL: Γιατί;

Απ. 4 Γκρέτα Τούνμπεργκ: Οι πιο πολλοί ενήλικες δεν έχουν συνειδητοποιήσει πόσο σοβαρή είναι η κλιματική κρίση. Ξέρουν ότι κάτι αλλάζει, αλλά δεν ξέρουν ποιες ακριβώς θα είναι οι συνέπειες της κλιματικής αλλαγής. Οι ενήλικες πρέπει να καταλάβουν, ότι, αν συνεχίσουν να κάνουν ό, τι έκαναν μέχρι τώρα, θα θέσουν σε κίνδυνο το μέλλον των παιδιών τους και των επερχόμενων γενεών. Όσο δεν το κατανοούν αυτό και όσο δεν ασκούμε δημόσια πίεση, οι πολιτικοί θα συνεχίσουν να αδιαφορούν για το θέμα.

Ερ. 5 SPIEGEL: Το βρίσκετε καλό πράγμα, δεκάδες χιλιάδες παιδιά να «την κοπανούν» από το σχολείο, αντί να πηγαίνουν στο μάθημά τους;

Απ. 5 Γκρέτα Τούνμπεργκ: Το γεγονός ότι νεαρά παιδιά θέτουν τις παλαιότερες γενεές προς των ευθυνών τους και λένε «αυτό δεν θα το δεχόμαστε πια», είναι καλό σημάδι. Πρέπει να σταματήσετε να καταστρέφετε το μέλλον μας.

Ερ. 6 SPIEGEL: Και γιατί δεν διαδηλώνετε σε ημέρες ή ώρες εκτός σχολικού προγράμματος, στον ελεύθερο χρόνο σας;

Απ. 6 Γκρέτα Τούνμπεργκ: Γιατί θα ήταν λιγότερο αποτελεσματικό. Θα ασκούσαμε μικρότερη πίεση. Το ξέρετε: Δεν μου επιτρέπεται να ψηφίσω, αν και επί του προκειμένου διακυβεύεται το μέλλον μου. Και είναι υποχρεωτικό να πηγαίνω στο σχολείο. Όταν λοιπόν δεν πάω στο σχολείο μου, για να διαμαρτυρηθώ για την κλιματική κρίση,

η φωνή μου ακούγεται πιο δυνατά. Είναι σημαντικό να ακούγεται όσο γίνεται πιο δυνατά, γιατί εδώ έχουμε τη μεγαλύτερη κρίση στην ιστορία του ανθρώπου.

Ερ. 7 SPIEGEL: Μπορείτε να αποδεχτείτε ότι άλλοι άνθρωποι έχουν διαφορετικές απόψεις για το κλίμα;

Απ. 7 Γκρέτα Τούνμπεργκ: Αυτούς τους ανθρώπους τους ακούω. Προσέχω τί λένε. Όμως εδώ έχουμε ένα θέμα που έχει μόνον τα χρώματα του «άσπρου και του μαύρου»: ο ανθρώπινος πολιτισμός μας, είτε θα διατηρηθεί και θα συνεχίσει το δρόμο του, είτε όχι. Δεν υπάρχει «γκρι», όταν το διακύβευμα είναι η επιβίωσή μας. Πρέπει να σταματήσουμε την εκπομπή αερίων θερμοκηπίου. Και για να το πετύχουμε, όλοι πρέπει να αλλάξουμε τους εαυτούς μας. Μου είναι ακατανόητο, όταν κάποιοι άνθρωποι, αφενός λένε ότι η κλιματική αλλαγή είναι υπαρξιακή απειλή, και αφετέρου, το μόνο που κάνουν στην πράξη είναι να συνεχίζουν τον μέχρι τώρα τρόπο ζωής τους: Ταξιδεύουν με αεροπλάνα, τρώνε κρέας, οδηγούν αυτοκίνητα ΙΧ. [...]

Ερ. 8 SPIEGEL: Θεωρείτε ότι η κλιματική αλλαγή απειλεί την επιβίωση του ανθρώπου και επιρρίπτετε στους σημερινούς πολιτικούς αδιαφορία. Κατά την άποψή σας, εξακολουθεί να είναι η δημοκρατία το σωστό σύστημα για την αποτροπή της κρίσης;

Απ. 8 Γκρέτα Τούνμπεργκ: Η δημοκρατία μας είναι ό, τι καλό έχουμε. Δεν πρέπει και δεν μπορούμε να τη θυσιάσουμε. Και γι' αυτό ακριβώς πρέπει να δράσουμε τώρα. Πρέπει να δράσουμε μέσα στο δημοκρατικό μας σύστημα. Αλλά, εάν συνεχίσουμε έτσι, όπως φτάσαμε μέχρις εδώ, θα μπορούσαν να συμβούν τρομερά πράγματα. [...]

Κείμενο 2

Αφίσα του Υπουργείου Παιδείας για Εκπαιδευτικό περιβαλλοντικό πρόγραμμα ευαισθητοποίησης των μαθητών

(Ο τίτλος γράφει: «ΘΗΣΑΥΡΟΣ από ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ» με τη Γη στα αριστερά του ζυγού και τα σκουπίδια στα δεξιά)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΙΓΥΘΗΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΡΓΟ ΕΡΕΛΑΕΚ 1.1 ΣΤ.1.Σ.
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κείμενο 3

«Με ποια γλώσσα να μιλήσει κανείς για τα ζώα;», Άννα Γρίβα, Poeticanet

Οι πρωτόγονοι μιλούν γι' αυτά με τις σπηλαιογραφίες τους.
Οι Μινωίτες με τα Ταυροκαθάψια και τον Μινώταυρο.
Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι λατρεύοντας τις ιερές τους γάτες.
Οι Έλληνες μεταμορφώνοντας τον Δία σε ταύρο ή κύκνο,
για να κυνηγά αμέριμνος τα κορίτσια που του αρέσουν.
Οι μυθολογίες του κόσμου κάνουντας τα ζώα θεούς
– για να δηλώσουν του καθενός τις ιδιαίτερες δυνάμεις –
ή μεταμορφώνοντας τους ανθρώπους σε ζώα
- όταν πρέπει να γλιτώσουν από τον κίνδυνο ή τον πόνο
ή όταν πρέπει να τιμωρηθούν για την ύβρη τους.
Και οι μεγάλοι λέγοντας πάντα στα παιδιά παραμύθια
για ζώα παλαβά και παράξενα, πολύχρωμα και ομιλητικά.

Με ποια γλώσσα να μιλήσει κανείς στα ζώα;

Με ένα χάδι, με το βλέμμα.
Μέσα στα όνειρα.
Στα παιχνίδια και στον έρωτα
όπου ο καθένας γίνεται όποιο ζώο θέλει.
Με τη φαντασία που τρέχει και βόσκει ελεύθερη όπου της αρέσει.
Με την ποίηση, όπου οι άνθρωποι, τα ζώα, τα δέντρα και το νερό
γίνονται ένα, για να κατοικήσουν την αθανασία.

Θέμα Α

A1. Να αποδώσετε συνοπτικά, σε 60-70 λέξεις, τους τρόπους αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, σύμφωνα με τις απόψεις που αναπτύσσει η Γκρέτα Τούνμπεργκ στο **Κείμενο 1**.

Θέμα Β

B1. Να αναπτύξετε το μήνυμα του σκίτσου (**Κείμενο 2**) σε μία παράγραφο 80-100 λέξεων

B2. α. Ο δημοσιογράφος πριν απευθύνει την πρώτη ερώτησή του προς την Γκρέτα Τούνμπεργκ (**Κείμενο 1**) αφηγείται σύντομα τη δράση που την έφερε στο προσκήνιο με σκοπό να τη συστήσει στους αναγνώστες του περιοδικού. Εντοπίστε **τρεις (3) γλωσσικές επιλογές του αφηγηματικού λόγου** στο χωρίο όπου συνθέτει την αφήγησή του και τίθεται σε αγκύλες: **[«Γκρέτα, μόλις γίνατε 16 χρόνων και ξαφνικά είστε η ηρωίδα...διαρκώς περιτριγυρισμένη από κάμερες και μικρόφωνα.»]**

β. Η Γκρέτα (**Κείμενο 1**) απαντά στην 7η ερώτηση δημοσιογράφου του περιοδικού Spiegel σε οικείο ύφος, χρησιμοποιώντας **α' ενικό, α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο και το απρόσωπο ρήμα «πρέπει»**. Πώς, πιστεύετε, ότι αυτές οι γλωσσικές επιλογές τη βοηθούν να μεταφέρει το μήνυμά της στους αναγνώστες της συνέντευξής της;

(μονάδες 06)

B3. Να επαναδιατυπώσετε το υπογραμμισμένο στο **Κείμενο 1** χωρίο: «...η κλιματική αλλαγή απειλεί την επιβίωση του ανθρώπου» (Ερώτηση 8), **κάνοντας** τις όποιες **αλλαγές** κρίνετε ότι χρειάζονται, **προκειμένου η έμφαση να μετακινηθεί από το Υποκείμενο στην Ενέργεια**. Ποιες **υφολογικές αλλαγές** παρατηρείτε μετά από αυτή τη μετατροπή;

(Μονάδες 10)

Θέμα Γ

Γ. Ποιο είναι, κατά τη γνώμη σας, το ζήτημα που θέτει το **Κείμενο 3**; Να υποστηρίξετε την απάντησή σας, 150-200 λέξεων, αξιοποιώντας τρεις (3) τουλάχιστον κειμενικούς δείκτες. Ποια είναι «η γλώσσα» με την οποία εσείς επικοινωνείτε με τα ζώα;

(Μονάδες 15)

Θέμα Δ

Δ. Σε ιστοσελίδα που φιλοξενεί τις απόψεις νέων για καίρια ζητήματα της εποχής, αποφασίζεις να αναρτήσεις **ένα άρθρο, 350-400 λέξεων**. Σε αυτό αναφέρεσαι στη σχέση που έχεις με τη φύση και στους τρόπους με τους οποίους το σχολείο μπορεί να ενισχύσει ή να αποκαταστήσει τη σχέση αυτή. (Αξιοποιήστε δημιουργικά ό, τι σας εμπνέει από τα κείμενα αναφοράς.)

(Μονάδες 30)

«Ο καταναλωτισμός καταστρέφει τον πλανήτη μας»

Να γράψετε με αυτοσυγκέντρωση!

ΕΝΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Η Γκρέτα Τούνμπεργκ, σε συνέντευξή της στο περιοδικό SPIEGEL, προτείνει τρόπους αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής. Ειδικότερα, επισημαίνει ότι οι μεγαλύτεροι, ιδίως οι πολιτικοί ηγέτες, οφείλουν να συνειδητοποιήσουν ότι η στάση τους υποθηκεύει το μέλλον των νέων. Παράλληλα, θεωρεί ότι οι διαδηλώσεις σε ώρες μαθήματος ενισχύουν τη νεανική διαμαρτυρία. Τέλος, τονίζει ότι, για την προστασία του κλίματος, πρέπει οι άνθρωποι να αλλάξουν τις συνήθειές τους και να δραστηριοποιηθούν άμεσα στο πλαίσιο της δημοκρατίας.

(63 λέξεις)

B1. Ο σκιτσογράφος σηλητεύει την αδιαφορία του σύγχρονου ανθρώπου, που ο υλιστικός τρόπος ζωής, τον έχει μετατρέψει σε άλογο καταναλωτικό ον, υπεύθυνο για τη συσσώρευση του όγκου των απορριμμάτων. Ειδικότερα, προβάλλει το μήνυμά του με το **οξύμωρο σχήμα** «θησαυρός από σκουπίδια» και **την εικόνα**, που απεικονίζει έναν παραδοσιακό ζυγό, όπου στη μια πλάστιγγα βρίσκεται σωρεία σκουπιδιών, ενώ στην άλλη ο πλανήτης μας που προσπαθεί ματαιώς να εξισορροπήσει τη ζυγαριά, να αντέξει δηλαδή όλη αυτή την οικολογική επιβάρυνση και απομύζηση. Εικόνα και λόγος, επομένως, αλληλοσυμπληρώνονται, για να ευαισθητοποιηθούν οι δέκτες-μαθητές, ώστε να ενισχυθεί το αίσθημα ευθύνης τους και να υιοθετήσουν μία πιο ολιγαρκή στάση ζωής.

B2.α. Ο δημοσιογράφος του περιοδικού Spiegel, πριν απευθύνει την ερώτηση στη νεαρή ακτιβίστρια Γκρέτα Τούνμπεργκ, αφηγείται σύντομα τη δράση της. Σκοπός του είναι να τη συστήσει στους αναγνώστες του περιοδικού. Αφηγείται **σε παρελθοντικό χρόνο** «γίνατε 16 χρονών» και χρησιμοποιεί **ρήματα δράσης** «διαδηλώνουν». Αξιοποιεί, ακόμη, **λέξεις που δηλώνουν χρόνο** «κάθε Παρασκευή δεν πηγαίνουν στο σχολείο», «ήσαστε εφέτος η σταρ του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ στο Νταβός, διαρκώς περιτριγυρισμένη από κάμερες και μικρόφωνα.» Τέλος, **δηλώνει τον σκοπό** τον δικό της αλλά και χιλιάδων μαθητών «για να διαδηλώσουν υπέρ της προστασίας του κλίματος». Με τη χρήση αυτών των γλωσσικών επιλογών του αφηγηματικού λόγου αντλούμε πληροφορίες για την ηλικία της συνεντευξιζόμενης, τη δράση της, τον σκοπό της και γίνεται γνωστή η ταυτότητά της.

B2.β. Η Γκρέτα Τούνμπεργκ στην ερώτηση του δημοσιογράφου, αν μπορεί να αποδεχτεί ότι άλλοι άνθρωποι έχουν διαφορετικές απόψεις για το κλίμα, απαντά με οικείο ύφος, τονίζοντας ότι τους ακούει και τους προσέχει αλλά ταυτόχρονα επισημαίνει τους κινδύνους που ελλοχεύουν από την στάση που τηρούν απέναντι στην κλιματική αλλαγή. Χρησιμοποιώντας **α' ενικό ρηματικό πρόσωπο** «ακούω», «προσέχω» αναφέρεται σε γεγονότα που βίωσε η ίδια, προσδίδοντας στην απάντησή της το στοιχείο της προσωπικής μαρτυρίας. Με αυτόν τον τρόπο λειτουργεί το προσωπικό φίλτρο του πομπού κι ο τόνος γίνεται εξομολογητικός. Συνεχίζει την απάντησή της με **α' πληθυντικό πρόσωπο** «έχουμε», «σταματήσουμε», «πετύχουμε». Η Γκρέτα εντάσσει τον εαυτό της σ' ένα ευρύτερο σύνολο ατόμων, γίνεται «ένα μ' αυτό» και πετυχαίνει να μεταφέρει άμεσα το μήνυμά της. Ο λόγος της αποκτά ευρύτερη διάσταση, καθολικότητα και μεγαλύτερη αποδοχή. Τέλος, με τη **χρήση του ρήματος «πρέπει»** εκφράζεται η υποχρέωση όλων των πολιτών να διαφυλάξουν το περιβάλλον: «πρέπει να σταματήσουμε, πρέπει να αλλάξουμε». Καθώς το ρήμα, δηλαδή, εκφράζεται σε δεοντική τροπικότητα, δίνεται έμφαση στο χρέος και στην ευθύνη των δεκτών. Τα παραπάνω καθιστούν το ύφος οικείο και προσδίδουν στην απάντηση αμεσότητα, ζωντάνια κι ενδιαφέρον στον λόγο.

B3. Στο χωρίο : «*Η κλιματική αλλαγή απειλεί την επιβίωση του ανθρώπου*» **εξαιρείται το υποκείμενο**, δηλαδή δίνεται βαρύτητα στην κλιματική αλλαγή. Προκειμένου η έμφαση να μετακινηθεί από το υποκείμενο στην ενέργεια, επαναδιατυπώνεται ως εξής: «*Η επιβίωση του ανθρώπου απειλείται από την κλιματική αλλαγή*», όπου **τονίζεται το αποτέλεσμα της ενέργειας του υποκειμένου**, δηλαδή το ρήμα «απειλείται». Με τη μετατροπή της ενεργητικής σύνταξης σε παθητική **το ύφος από άμεσο, απλό, ζωντανό και υποκειμενικό, καθίσταται πιο επίσημο, τυπικό και αντικειμενικό**. Μετατρέπεται δηλαδή, σε **πιο απρόσωπο** και με νοηματική πυκνότητα.

Γ. Το ζήτημα που, κατά τη γνώμη μου, θίγεται στο ποίημα είναι η διαχρονική σχέση αλληλεξάρτησης ανθρώπου και ζώων. Αρχικά, **ο τίτλος του ποιήματος**: «*Με ποια γλώσσα να μιλήσει κανείς για τα ζώα;*» **επαναλαμβάνεται** ανάμεσα στην πρώτη και δεύτερη στροφή, καταδεικνύοντας εμφaticά την αγωνιώδη αναζήτηση ενός κώδικα επικοινωνίας με τα ζώα. Το ποιητικό υποκείμενο, αξιοποιώντας τον **εικονοπλαστικό λόγο** σε συνδυασμό με την **αναδρομή στο ιστορικό παρελθόν**: «*Οι πρωτόγονοι... σπηλαιολογίες τους*», «*Οι Μινωίτες... Μινώταυρο*», «*Οι Έλληνες μεταμορφώνοντας τον Δία... αρέσουν*», αισθητοποιεί την παρουσία των ζώων στην τέχνη, τη θρησκεία και τη μυθολογία. Στη συνέχεια, με τη χρήση **βραχυπερίοδου λόγου**, «*Με ένα χάδι, με το βλέμμα. Μέσα στα όνειρα*», απαντάται το αγωνιώδες ερώτημα αναζήτησης ενός κώδικα άμεσης επικοινωνίας με τα ζώα. Αναδεικνύεται, έτσι, ότι μέσα από τις αισθήσεις της αφής, της όρασης αλλά και μέσα από τον κόσμο της φαντασίας επιτυγχάνεται η αρτιότερη και ουσιαστικότερη μορφή επικοινωνίας.

Προσωπικά, επικοινωνώ με τα ζώα με τη «γλώσσα» της ψυχής. Τους εκφράζω την αγάπη μου με τη φροντίδα μου, με ένα χάδι, μια γλυκιά κουβέντα, μια αγκαλιά, μια όμορφη βόλτα. Εναντιώνομαι σε κάθε μορφή κακοποίησης ή παραμέλησής τους. Ως αποτέλεσμα, εκείνα εισπράττουν την αγάπη μου και μου την ανταποδίδουν: με ένα βλέμμα, ένα γάβγισμα, ένα χαρούμενο κούνημα της ουράς. Είμαι βέβαιη πως οι πιστοί τετράποδοι φίλοι μου δε θα με προδώσουν ποτέ!

Πρόσθετοι κειμενικοί δείκτες που μπορεί να γίνουν δεκτοί: **προσωποποίηση** («με τη φαντασία που τρέχει»), **σημείο στίξης ως σχόλιο** (- για να δηλώσουν του καθενός τις ιδιαίτερες δυνάμεις -), **τροπικότητα – υποχρέωση** («όταν πρέπει να τιμωρηθούν για την ύβρη τους») κτλ.

Δ.

- **ΕΠΙΚΟΝΩΝΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ:** άρθρο σε ιστοσελίδα, όπου εκφράζουν τις απόψεις τους οι νέοι
- **ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ:** ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΝΕΑΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ
- **ΥΦΟΣ:** ΣΟΒΑΡΟ ΚΑΙ ΟΙΚΕΙΟ (εναλλαγή γ' και α' πληθυντικού ρηματικού προσώπου, κυριολεκτική γλώσσα, παρατακτική και υποτακτική σύνδεση προτάσεων, μικροπερίοδος λόγος σε επιτονισμένα νοήματα, ενεργητική και παθητική σύνταξη), προσεγμένο λεξιλόγιο-κατανοητό στο ευρύ νεανικό αναγνωστικό κοινό

Α' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΣΕ α' ενικό πρόσωπο. (βιωματικός χαρακτήρας)

Β' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΣΕΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

Περιβαλλοντική εκπαίδευση

Καθίσταται **απαραίτητη η εισαγωγή της στα σχολεία**, αλλά όχι ως μάθημα που θα εξετάζεται με καθιερωμένες διαδικασίες, αλλά ως δυνατότητα ευρύτερης ενημέρωσης και επαφής με τη φύση, ώστε να προσελκύει το ενεργό ενδιαφέρον των μαθητών.

Στόχοι και λειτουργίες περιβαλλοντικής εκπαίδευσης:

Ενημέρωση μέσω προβολών και άλλων εποπτικών μέσων σχετικά με την καταστροφή της φύσης αλλά και πρόταση συγκεκριμένων τρόπων παρέμβασης και διαχείριση της οικολογικής καταστροφής.

- **Άμεση επαφή μαθητών με φυσικούς χώρους** (βιοτόπους, εθνικούς δρυμούς), ώστε να αποκτήσουν εμπειρική αντίληψη και ολοκληρωμένη εικόνα για τη φύση ως ζωντανό οικοσύστημα.
- **Ενεργοποίηση μαθητικών κοινοτήτων** για συμμετοχή σε προγράμματα αναδάσωσης, καθαρισμού φυσικών χώρων, ανακύκλωσης.
- Προσπάθεια επαναπροσδιορισμού, στο πλαίσιο κυρίως των θεωρητικών μαθημάτων, αλλά και άλλων, όπως η βιολογία, η χημεία και η φυσική (φυσικές πηγές ενέργειας) των αξιών και των προτύπων του σύγχρονου πολιτισμού, ώστε οι μαθητές να συνειδητοποιήσουν ότι η καταναλωτική νοοτροπία είναι επικίνδυνη για τα οικοσυστήματα. Μόνο έτσι θα οδηγηθούν σε αρμονική συμβίωση με τη φύση

ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΜΕ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΔΥΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ Α΄ ΣΚΕΛΟΥΣ

(Έχουν τονιστεί οι ιδέες που μπορεί ο μαθητής/ μαθήτρια να αξιοποιήσει από τα κείμενα αναφοράς)

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 1: ΚΑΛΗ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΦΥΣΗ

Αυτή είναι η φύση μου

«Μα η φύση θα είναι πάντα εδώ!», ισχυρίζονται πολλοί, απαξιώνοντας την καταστροφή της. Το μόνο σίγουρο όμως, είναι ότι η καταστροφή της απασχολεί τη νέα γενιά που αντιδράει. Με αφορμή την παγκόσμια ημέρα περιβάλλοντος, η ιστοσελίδα μας αποφάσισε να **θίξει ένα «ζήτημα ζωής και θανάτου», όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η συνομήλική μας Γκρέτα Τούμπεργκ**, και αυτό δεν είναι άλλο από το θέμα του περιβάλλοντος.

Η δική μου σχέση με τη φύση, ξεκίνησε κάπως δυσαρμονικά, καθώς μεγάλωσα σε αστικό περιβάλλον. Γρήγορα όμως η σχέση αυτή αποκαταστάθηκε μέσω της ενασχόλησής μου με τον εθελοντισμό και συγκεκριμένα με τον προσκοπισμό. Οι πρόσκοποι μου έδωσαν τη δυνατότητα να εξερευνήσω τις φυσικές ομορφιές της πατρίδας μου, να διασχίσω το φαράγγι του Βίκου, να κατακτήσω την κορυφή του Ταϊγέτου, αλλά και να δω από κοντά σπάνια ζώα και φυτά. Εκτός από τις βιωματικές εμπειρίες, όμως, είχα την ευκαιρία να καλλιεργήσω περιβαλλοντική συνείδηση και να ευαισθητοποιηθώ σε οικολογικά ζητήματα. Η δεντροφύτευση και ο καθαρισμός παραλιών και λιμνών στάθηκαν η αφορμή, προκειμένου να επαναπροσδιορίσω την στάση μου απέναντι στο περιβάλλον και να αντιληφθώ τις συνέπειες που προκύπτουν από την αδιαφορία των ανθρώπων απέναντί του.

Αυτή η ευαισθητοποίηση κάθε νέου ανθρώπου ειδικά είναι η αρχή του νήματος. Τι μπορεί να κάνει το σχολείο προς αυτή την κατεύθυνση; Δύναται, ασφαλώς, να αποτελέσει παράδειγμα προς μίμηση οικολογικής νοοτροπίας. Αρχικά, μπορεί να οργανώσει εκπαιδευτικές εκδρομές με οικολογικό χαρακτήρα σε φυσικούς χώρους, βιότοπους και εθνικούς δρυμούς, δίνοντας έτσι την ευκαιρία στους μαθητές να αποκτήσουν μία εμπειρική αντίληψη για τον φυσικό πλούτο της πατρίδας μας. Με αυτόν τον τρόπο οι μαθητές θα ευαισθητοποιηθούν. Παράλληλα, και **οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να ενθαρρύνουν τους μαθητές τους να αντιληφθούν την αξία του περιβάλλοντος**, έτσι ώστε να εφαρμόσουν απλές οικολογικές πρακτικές και στην καθημερινή τους ζωή. Μέσω του μαθήματος της Φυσικής, για παράδειγμα, οι μαθητές θα μπορούσαμε να πληροφορηθούμε σχετικά με την εξοικονόμηση ενέργειας ή την ανακύκλωση. Την ίδια στιγμή, **η χρήση αποκλειστικά ανακυκλώσιμων υλικών από την πλευρά του σχολείου, αλλά και η κατηγοριοποίηση και στη συνέχεια η αξιοποίηση των σκουπιδιών, θα μας δώσει ιδέες και κίνητρα, ώστε να τα εφαρμόσουμε και στην προσωπική μας ζωή.** Ακόμη και τον δικό μας μικρό κήπο θα μπορούσαμε να καλλιεργήσουμε στο προαύλιο του σχολείου, έτσι ώστε να αποκτήσουμε το αίσθημα της υπευθυνότητας και της φροντίδας απέναντι στη φύση.

Κλείνοντας το συγκεκριμένο άρθρο, θα ήθελα να τονίσω ότι η ζωή μας και η επιβίωση μας απειλείται από την κλιματική αλλαγή και εμείς δεν μπορούμε να αδιαφορούμε. Όποια και αν είναι η σχέση μας με το περιβάλλον, ποτέ δεν είναι αργά να την επαναπροσδιορίσουμε. *«Από εσένα η άνοιξη εξαρτάται»*, όπως είπε και ο Ελύτης.

(364 λέξεις)

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 2: ΔΕΝ ΕΧΩ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΗ ΦΥΣΗ

ΦΥΣΙκά η ζωή μας είναι **Α-ΦΥΣΙ**κη

Ανατρέχω στις σελίδες του ιστότοπου, γιατί διαβάζω συχνά τα άρθρα σας και ήθελα πάντα να συμμετάσχω, αλλά δεν έβρισκα κάτι σημαντικό να πω. Σήμερα μου δόθηκε η αφορμή, καθώς **στο σχολείο μελετήσαμε μία συνέντευξη της Γκρέτα Τούνμπεργκ στο γερμανικό περιοδικό «Spiegel».** Η κοπέλα αυτή

είναι μόλις 16 χρόνων, έφηβη μαθήτρια, όπως κι εμείς, ενεργή όπως κι εμείς, που γράφουμε εδώ τις απόψεις μας, και δίνει τη μάχη της για τη διάσωση της φύσης.

Αρχικά, οφείλω να είμαι ειλικρινής. Εγώ δεν έχω καμία επαφή με τη φύση, αν και πολύ θα το ήθελα. Μένω σε αστικό προάστιο, στον πρώτο όροφο μίας γκριζας πολυκατοικίας, όπου τα παράθυρα στο σαλόνι σπανίως ανοίγουν, γιατί η μαμά λέει ότι το σπύτι γεμίζει καυσαέρια και απλώνει τα ρούχα στην απλώστρα στο εσωτερικό, για να μην βρωμίσουν. Το παράθυρο της κουζίνας, από την άλλη, «βλέπει» στο φωταγωγό. Που και που ακούγονται φωνές από εκεί και στον πάτο του κενού, μία φορά που κοίταξα από περιέργεια, είδα μόνο τσιγάρα. Ίσως και να έχει ποντίκια εκεί κάτω. Τώρα που το σκέφτομαι ομολογώ πως εγώ πολύ θα ήθελα να έχω ένα κατοικίδιο, έστω και ένα χάμστερ, αλλά οι γονείς μου, όταν τους το ζήτησα μου απάντησαν πως: «Τα ζώα είναι καλά αλλά μυρίζουν και χρειάζονται φροντίδα.» Έτσι ξέκοψα τη συζήτηση...

Το σχολείο είναι η ο μόνος χώρος, όπου συζητάμε για αυτά τα θέματα. Νομίζω, όμως, ότι θα ήταν καλό να διδάσκεται συστηματικά ένα μάθημα περιβαλλοντικής αγωγής αλλά και να αξιοποιούνται δημιουργικά η έκθεση, η βιολογία και η φυσική, ώστε να ενημερωνόμαστε για το μέγεθος της καταστροφής, όπως η **κλιματική αλλαγή, γιατί δεν έχουμε συνειδητοποιήσει πόσο σοβαρή είναι.** Έπειτα, η σύσταση μίας περιβαλλοντικής ομάδας, που θα αναλαμβάνει δράσεις, εκπαιδευτικές εκδρομές, δεντροφύτευση, ανακύκλωση, αισθητική αναβάθμιση του προαύλιου χώρου, ώστε να δημιουργηθούν περισσότερες γωνιές πρασίνου, θα μας βοηθούσε να υπευθυνποιηθούμε. **Πρωτοβουλίες του Υπουργείου Παιδείας, εξάλλου, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, όπως εκπαιδευτικά προγράμματα περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης,** θα μας ενεργοποιούσαν. Επίσης, στο πλαίσιο των μαθητικών κοινοτήτων-συμβουλίων, μπορούμε να οργανώσουμε σχετικές ημερίδες. Έτσι, οι μαθητές θα εμπεδώσουμε ότι **η δημοκρατία μας είναι ό, τι καλό έχουμε** και από νωρίς θα μάθουμε να δρούμε συλλογικά και να μην αδιαφορούμε για ζητήματα, όπως αυτό της καταστροφής του πλανήτη. Όταν είμαστε ενωμένοι, **«η φωνή μας θα ακούγεται πιο δυνατά»**, δήλωσε η Γκρέτα Τούνμπεργκ στη συνέντευξή της.

Καταλήγοντας, η φύση είναι το «σπίτι» μας. Το αισθανόμαστε κάθε φορά που πονάει ο λαιμός μας από τα καυσαέρια που αναπνέουμε και εκδηλώνουμε πονοκέφαλο από τις κόρνες, τα κομπρεσέρ στα πεζοδρόμια και επιζητούμε λίγη ησυχία, μια βόλτα σε ένα πάρκο με το σκύλο, ένα κελάηδημα πουλιού για «Καλημέρα!». Στο σχολείο μαθαίνουμε πολλά. Ας μάθουμε κι ένα ακόμη: ότι είναι στα χέρια μας να σώσουμε τον πλανήτη που κατοικούμε και ότι έχουμε τη δύναμη να το πράξουμε, γιατί είμαστε νέοι και δεν πρέπει να ανεχόμαστε το Α-ΦΥΣΙΚΟ ως ΦΥΣΙΚό.

(407 λέξεις)